

RUS

MIDLER

Inspiration til en rusmiddelpolitik/handleplan

Formål

- 1 At udskyde alkoholdebuten hos børn og unge og opbygge en sundere alkoholkultur.
- 2 At forhindre brug af tobak, hash samt andre stoffer hos børn og unge.
- 3 At sikre trivsel og udvikling blandt børn og unge.
- 4 At sikre forældre involvering vedr. forebyggelse af rusmidler.
- 5 At sikre koordinerede og sammenhængende indsatser

Baggrund:

Skolen og klubben danner rammen om elevernes faglige, personlige og sociale udvikling. Kerneopgaven er at understøtte læring, sundhed, trivsel og udvikling hos børn og unge, således de fremstår som sunde individer og aktive medborgere, som bidrager positivt til samfundet.

Børne- og ungepolitikken bygger på forebyggelse som den grundlæggende tilgang til at håndtere både kendte og nye udfordringer for børnene og de unge i Aarhus Kommune.

Det betyder, at vi i Aarhus Kommune til enhver tid i barnets opvækst bestræber os på at styrke de beskyttende faktorer omkring barnet som eks. uddannelse, familie, venskaber og medborgerskab. Samtidig skal vi minimere risikofaktorer som faglige vanskeligheder, mistrivsel eller negative sociale forhold.

Med til den forebyggende tilgang hører, at vi har et helhedsperspektiv på barnets og den unges trivsel, læring og udvikling. Samtidig skal vi have blik for, om der skal sættes ind i forhold til barnet og den unge ift. de fællesskaber han eller hun indgår i eller ift. familien.

Forebyggelse af rusmidler skal bl.a. ses som et led i skole/hjem-samarbejdet, da forældrene er nøgleaktører og vigtige samarbejdspartnere i løsningen af opgaven. Desuden er det vigtigt at skabe en proces, hvor den unge, forældrene og skolen/klubben involveres i arbejdet med rusmiddelpolitikken. Dette for at skabe ejerskab og forståelse.

Hvorfor er det hensigtsmæssigt at have en rusmiddelpolitik med en konkret handleplan?

En rusmiddelpolitik og handleplan kan afdække nedenstående elementer:

Akut beredskab: Der kan opstå situationer, hvor den unge møder påvirket op til undervisning eller en gruppe unge har en uhensigtsmæssig festkultur. Såfremt der ikke er klare retningslinjer i forhold til rusmidler, eller hvordan man som medarbejder eller forældre skal agere, kan det være vanskeligt, langsomt og utrygt at handle i forhold til situationen.

Forebyggelse: I arbejdet med forebyggelse er det vigtigt at have et generelt fokus på emnet og en handleplan. Dette kan lykkes ved f.eks. at sikre en systematisk undervisning og ved at iværksætte forskellige initiativer på forskellige niveauer.

Hvad opnår man ved at have en rusmiddelpolitik?

Arbejdet med rusmiddelpolitikken giver mulighed for:

- At udforske holdninger, positioner, fordomme og værdier i forhold til eller med hensyn til rusmidler.
- At skabe et fælles sprog samt en åbenhed og en kultur, hvor rusmidler er noget, man forholder sig til på skolen eller i klubben (personale, elever, og forældre).
- At etablere et regelsæt vedrørende brug af rusmidler og en ramme for det rusmiddelforebyggende arbejde.
- At skabe et fælles afsæt at handle ud fra, som er retningsvisende, afklarer ansvar, skaber tryghed og sikrer koordineret reaktion og ensrettede handlinger.
- At understøtte arbejdet med at skabe gode betingelser for de unges faglige, personlige og sociale udvikling.
- At sikre en velovervejet, hurtig og koordineret reaktion ved akutte sager.

Kilde: Socialstyrelse- lav en rusmiddelpolitik.

Definition af rusmidler:

Rusmidler er stoffer, der påvirker den psykiske tilstand.

Det drejer sig om: Nikotin, alkohol, cannabis, kokain, morfin præparater osv..

Rusmidlerne kan alle i varierende grad fremkalde afhængighed med tilvænning og **abstinenssymptomer** ved pludseligt ophør af indtagelsen.

Rusmidlernes virkning beror bl.a. på påvirkning af hjernens receptorer og **signalstoffer**, fx serotonin, noradrenalin og dopamin.

Rusmiddelpolitik

Indhold og handlinger

Processen med at lave en rusmiddelpolitik kræver i første omgang, at der bliver sat fokus på rusmidler, og der bliver skabt dialog herom.

Dette gøres eks. gennem:

- > En proces hvor medarbejdere, skolebestyrelser, forældreråd og ledelse er involveret
- > Dialogmøder mellem medarbejdere og ledelse
- > Dialog og forløb i klasser mellem lærere og elever
- > Temadag med fagligt input og dialog

I udarbejdelsen af en rusmiddelpolitik drøftes følgende

- **Formålet med rusmiddelpolitikken**
(Hvorfor er det vigtigt med en rusmiddelpolitik, og hvad skal vi bruge den til?)
- **Definition af rusmidler**
(Hvad er rusmidler? Hvad snakker vi om, når vi siger rusmidler?)
- **Holdninger til rusmidler**
(Er vores holdninger underbygget med de nyeste viden om rusmidler?)
- **Retningslinjer ift. rusmidler**
(Har vi klare, definerede og videreformidlede retningslinjer ift. brug af rusmidler for elever, personale og forældre, når de er på skolen, i klubben, til skolefester, på lejrskoler eller på udflugter?)
- **Forebyggelse og beredskab**
(Hvordan kan vi arbejde forebyggende, og hvordan kan vi opbygge et klart beredskab til akutte problematikker?)
- **Samarbejdspartner**
(Hvem skal vi samarbejde med? Lokalt på skolen eller i klubben: Elever, forældre? Centralt: f.eks. Børn og Unge, Ungecenteret,)

Handleplan

Handleplanen er et centralt **værktøj**. Derfor er det væsentligt, at rusmiddelpolitikken indeholder eller suppleres af en handleplan.

Handleplanen er det konkrete og retningsanvisende værktøj, der skal gøre det let og overskueligt for medarbejdere at anvende.

Udform handleplanen i f.eks. et overskueligt flowdiagram eller en figur. Nedenstående figur er et eksempel på, hvilke områder man kan arbejde i – både forebyggende og i akutte situationer.

Elever	Forældre	Skole/Klub
<p>Forebyggelse som hovedfokus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Undervisning ● Temauger ● Workshops ● Osv. 	<p>Formidling af viden/information og samarbejde som hovedfokus</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Formidling af viden via læringsplatform osv ● Faglige arrangementer i skole og klub 	<p>Fokus generelt</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Udarbejdelse af handleplaner og kommunikationsstrategier ● Forebyggelse ● Medtænke rusmidler i årsplaner ● Involvering af skolebestyrelser, forældreråd m.fl. i arbejdet med rusmidler ● Opkvalificering af fagpersonale ● Akutte beredskaber ● Samarbejdspartner

Hvordan kan vi formidle vores rusmiddelpolitik og sætte gang i initiativerne og indsatserne?

Kun en aktiv rusmiddelpolitik gør en reel forskel. For at bringe liv til rusmiddelpolitikken er det hensigtsmæssigt allerede i udformningen af politikken at overveje, hvordan det sikres, at det bliver en synlig politik. Rusmiddelpolitikken kan derfor rumme forpligtigelser, der sikrer, at rusmiddelpolitikken aktiveres og udvikles. Som inspiration kan følgende punkter overvejes:

1. Hvordan sikres ledelsesmæssigt ejerskab og opbakning?
2. Hvordan sikres det, at alle relevante parter har kendskab til rusmiddelpolitikken?
3. Hvordan sikres det, at nye elever, forældre og medarbejdere præsenteres for rusmiddelpolitikken?
4. Hvordan er det muligt at tænke rusmiddelforebyggelse ind i årlige arrangementer og årsplaner?
5. Hvordan understøttes en kultur, hvor der er rum for at italesætte rusmiddelproblematikker og diskutere forskellige holdninger til rusmidler?
6. Hvordan sikres det, at forebyggelsen af rusmidler er en systematisk del af undervisningen?
7. Hvordan sikres det, at medarbejderne føler sig rustede til at handle på eventuelle rusmiddelproblematikker?
8. Hvordan sikres det, at rusmiddelpolitikken anvendes ved konkrete problemstillinger?

Kilde: DRUGBOX- den levende rusmiddelpolitik

Regelmæssig evaluering og justering.

Hvor ofte er der behov for at forny rusmiddelpolitikken?

1. Hvem har ansvaret for at rusmiddelpolitikken udvikles, og hvem skal involveres i processen?
2. Hvor tit skal der kigges på rusmiddelpolitikken og evt. justeres? Hvem skal sørge for det? Input og dialog

